

Milan Ivanac, mr. sc.

Putovima drevne Berulije

Poučnom stazom Zapadnog ulaza u Park prirode Biokovo u Brelima Gornjim, od Subotića do Crkve sv. Nikole

Milenijska Brela svaku stopu svog prostora ispisala su poviješću. Iza prijevoja Dubci, uz prometnicu koja povezuje zaobalje s priobaljem, s nekoliko raštrkanih naselja smjestila su se Brela Gornja s oko 150 stalnih stanovnika na oko 20 km² površine. Gotovo u cjelini su unutar zaštićenog prostora Parka prirode Biokovo.

Brela Gornja – predvorje i vrata Biokova i Primorja

Javna ustanova Park prirode Biokovo ovih dana je osposobila, opremila i stavila u funkciju prvi dio putne staze svog **Zapadnog ulaza** u središnjem dijelu Brela Gornjih zvanom Subotiće. Stoljećima utabanom stazom vodi nas – za sada – do Crkve sv. Nikole. Prostor je to izuzetnih krajobraznih raznolikosti i spomeničkog naslijeđa minulih vremena. U starim i napuštenim naseljima u širem okruženju Crkve sv. Nikole – višestoljetnog i sve donedavnog nebeskog zaštitnika Breljana, iz brojnih vrela – koja mjestu naziv podariše - žubori kristalno čista pitka voda.

Prezentacijski centar Parka prirode Biokovo i Zbirka zavičajne baštine

Subotiće, u trenutku stogodišnjice svog postojana, ima čast povesti svoje posjetitelje do povijesnih vrela na kojima su obitavali daleki preci. U prvju tu izgrađenoj zgradi bivše pučke škole, hramu ovdašnje pismenosti i kulture, spomeniku graditeljskog naslijeđa, istaknute su dvije znakovite ploče s natpisima:

**PREZENTACIJSKI CENTAR PARKA PRIRODE BOKOVO I
ZBIRKA ZAVIČAJNE BAŠTINE DRUŠTVA BROLANENSES**

u kojima im je sjedište.

Prezentacijski centar Parka prirode Biokovo otvoren je 2007. godine, a Zbirka zavičajne baštine je u pripremi. Izloženi eksponati pričaju o zemljopisno povijesnom jedinstvu i kulturnoj cjelini gorostasne planine, koja izranja iz morskih dubina, a vrhovima druguje s visinskim prostranstvima. Život uz planinu i more, i od njih, je dar prirode, ali i osobni izbor žitelja.

Solidno opremljen market je u prizemlju zgrade, a preko puta je Informativni punkt za prolaznike i turiste o mogućem ljetovanju u Brelima, te makarskoj i omiškoj rivijeri.

Mjesto je dobro povezano autobusnim vezama prema moru i unutrašnjosti. Autobusno stajalište i parking prostor je na dohvat ruke.

Nedaleko je stolna crkva Gospe od zdravlja i mjesno novo groblje. Na predjelu Dugiš kraj naselja Carevići nalazi se Crkva sv. Ilije izgrađena prije tri stoljeća, upisana u registar nepokretnih spomenika kulture. U videokrugu naselja Subotišće su tri utvrde: Kula Poletnica, Gradina iznad naselja Škrabići i Gomila u podnožju brda Ćelo. Na predjelu zvanom Popova glava nalazi se dobro očuvani stećak.

Staza minulih vremena

Poučna staza Putovima drevne Berulije od Subotišća do Crkve sv. Nikole duga je oko 2.700 m, a savladava se za oko sat ili nešto više vremena, ovisno o fizičkoj spremi posjetitelja. Put vodi uz terasastu dolinu omeđenu grebenima. S lijeve strane redaju se: Poletnica, Stupica, Jubočeva i Kolibret, a s desne strane: Kovašnica, Gomila, Ćelo, Viganj, Debeli rat i Jubovčića. Donedavno je to bio kultivirani agrarni krajolik s bogatim rodnom vinove loze, višanja, smokava, jabuka i drugog voća. Imponiraju više desetaka kilometara međa u suhozidu, vitkih stabala jablana, stoljetnih hrastova, zelenih česmina, borova i drugih biljnih vrsta.

Tragovi minulih vremena svjedoče na svakom koraku: pašnjaci i livade, vrela „žive“ izvorske vode, torovi i pastirske staje na padinama pitome planine gdje su pasle ovce, koze, konji, mazge i

magarad. Lovile s se jarebice i zečevi, a odnedavno divlje svinje i divokoze.

Prapovijesni putove preko prijevoja Dubci i Nevista, razasuti zaselci, gomile, kule, i utvrde, klanci i vidikovci, jame i pećine, koloriti su podbiokovskog mozaika koji nadahnjuje posjetioce.

Sve je tu manje žitelja koje je iznjedrio ovaj kraj. Odoše u bijeli svijet trbuhom za kruhom.

Danas se ovim krajolikom sreću ljubitelji prirode: izletnici, planinari, turisti, učeničke ekskurzije, umirovljeničke skupine...Miris vriska, kadulje, žuke i tilovine liječi dušu, mame izletnike i zaljubljenike u ovu pitomu planinu. Gnijezde se ptice i cvrkuću sa stabala. Čolice napuštaju planinske jame i lete u jatima šarajući nebom.

Poučna staza ima što pokazati, još više svjedočiti o nepatvorenom prirodnom dragulju, stvaralaštvu žuljevitih ruku ovdašnjih žitelja, privrženih svom ognjištu i stalnoj borbi za održanje i opstanak u skladnom suživotu s prirodom.

Šetnja poučnom stazom krajolika drevne Berulije

Svega stotinjak metara od ulaza na trasu poučne staze s lijeve strane odvaja se kolni put prema Zaveterju – idealnoj šetno rekreacionoj zoni, od koje je naselje Tomaši priznata ekološko etnološka cjelina kamenih kuća, staja, bunara i gustirni s vrtovima povrća, višanja i trešanja. Slijedi palanteološka zona Drinova, Grkljak s poznatim kamenom bunarom, špilja Pozjata i čudesno jezerce Kale na biokovskim visoravnima.

No, vratimo se poučnoj stazi koja nas vodi do našeg cilja – Crkve sv. Nikole. Tu na predjelu zvanom Ploča po kamenom stečku kojeg razbiše i ugradiše u temelje puta za Zaveterje, postavljena je prva poučna tabla s tekstom:

>>Tisućljećima utabanom stazom krajolika drevne Berulije – danas Parkom prirode Biokovo – ovaj put vodi do Crkve sv. Nikole, izletišta Bukovac i dalje prema njedrma velebne planine. Na svakom koraku su tragovi žive povijesti, ovdašnje spomeničke baštine, kako umni

Ijudi zapisaše. Tu, negdje, dakako, stajala je Porfirgenetova Berulija kao jedan o četiri utvrđena grada stare Paganije, kako je oko 950. godine zapisao poznati bizantinski car. Najpoznatiji je to pisani kulturni spomenik Breljana. <<

Putovima drevne Berulije - poučna staza
Ancient Beroylli's roads - Illuminating pathway

Tisućljećna uzvišenom stazom kraljstva drevne Berulije - danas Parkom prirode Biokovo - ovaj put vodi do crkve St. Nikole, zlatišta Bakovac, i dalje prema sjednima velebitne planine. Na svakom koraku su tragovi žive povijesti, ostaci spomeničke baštine - muzej na otvorenom, kako umni ljudi zapisše. Tu negdje, dakako, stajala je Porfirgenetova Berulija kao jedan od četiri utvrđena grada stare Paganije, kako je zapisao oko 950. godine poznati bizantinski car. Najstariji je to pisani kulturni spomenik Breljana.

By the thousands of years beaten pathway of the landscape of ancient Beroylli - today known as Biokovo Nature Park - we are lead to The Church of St. Nicholas, vestige upon Bakovac and further towards bosom of the tremendous mountain. Every step is a trace of history alive, local monumental heritage - a museum in open, as wise men wrote. Clearly as was written round 950 by the famous Byzantine's emperor, somewhere here stood a Porfirgenet's Beroylli as one of the four fortified towns of old Paganja. It is the oldest written cultural monument of Breljana.

 PARK PRIRODE BOKOVO

Nakon nekoliko desetaka koraka, s desne strane puta mimoilazi se razrušena višestoljetna gomila s devastiranim grobovima na Lugarovoj ledini, zarasla u hrastovinu.

Bunari zvani Brist služili su – veći za potrebe stanovništva, a manji za pojilište stoke. Tu su dva Ursića i jedno Novakovo guvno za vršidbu žita. Desnim odvojkom put nas vodi prema Kruševlju, odnosno starom naselju Besidišće i Gomili, te Sridivicama, gdje postoje dva vrela >>žive vode. <<

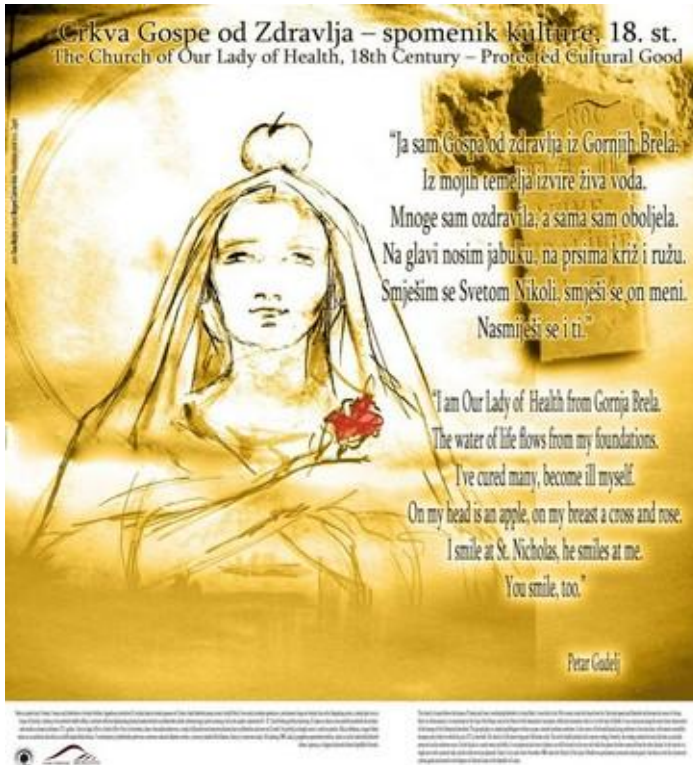
Višestoljetna stara Crkva Gospe od zdravlja, spomenik kulture na Bristu

Preko tri stoljeća stara Crkva, upisana je u registar spomenika kulture, napuštena je, zapuštena i devastirana, čeka svoju obnovu.

Pored želje i uloženi napor Mjesne zajednice i društva Brolanenses za obnovu, izrađeno projektnoj dokumentaciji i osiguranim potrebnim sredstvima, unatoč svemu tome do obnove nije došlo!

Apel za obnovu vrlog pjesnika Petra Gudelja ispisan je na poučnoj tabli s porukama:

>>Ja sam Gospe od zdravlja iz Gornjih Brela.
Iz mojih temelja izvire živa voda.
Mnoge sam ozdravila, a sama sam oboljela.
Na glavi nosim jabuku, na prsima križ i ružu.
Smiješim se Svetom Nikoli, smiješi se i on meni.
Nasmiješi se i ti. <<

Iznad crkve je naselje Gržica, u kojem su živjeli Ursići i jedna obitelj Mursel. Vidljivi su ostatci župske kuće u kojoj je stanovao župski pomoćnik u 17. i 18. stoljeću. Iznad naselja u pravcu Dubokok doca nalaze se ostaci temelja starih kuća koje se nazivaju Kovačeve kuće.

Iznad Gržice, a uz Smrtove kuće je stoljetno stablo česmine.

Putna staza vodi nas rubnim dijelom naselja Gornja Mala na koji se ulazi Ivančevom i Tomaševom ulicom. Mimioilazi se bunar znakovitog naziva Lokvanj, oko kojeg su vitki i visoki jablani.

Na Tomaševom guvnu u Gornjoj Maloj

Gotovo petnaestak guvana bilo je u Gornjoj Maloj zajedno s Gržicom. S ovog Tomaševog ispod Tresića kuća, koja su zapravo dva povezana guvna, vidikovac je za cijelo naselje. Pored Ursića i Mursela koji su živjeli na predjelu Gržice, u ovom dijelu živjeli su: Tomaši, Ivanci,

Šošići, Raosi, Zelići i Klarići. Polovinom prošlog stoljeća živjelo je tu stalno ili povremeno oko stotinjak žitelja. Početkom ovog stoljeća nitko tu više ne živi. Odseliše se prema: Subotiću, Brelima Donjim, Makarskoj, Podgori, Drašnicama, Splitu, Dubrovniku, Zagrebu, te Njemačkoj i Americi.

Pored bunara Lokvanj, u naselju u funkciji su i dandanas dvije kamenice za vodu i to: Smrtova i Ilijina.

Gorostasno stoljetno stablo hrasta nadvilo se je nad Žurinom i Mijinim kućama.

Na poučnoj tabli postavljenoj uz guvno iščitava se tekst Petra Gudelja pun kolorita ovdašnjeg krajolika:

>>Ja sam Tomaševo guvno.
Sredinom srpnja ovdje je započinjala
Vršidba žita.
Ja pamtim snopove pšenice i ječma
I pune vreće zlatnog zrnja.
A još više radost žeteoca,
Momaka i cura breljanskih. <<

Iz ovog naselja putovi vode prema planini i to na: Brdo, Duboki dolac, Stupicu i Jubočevu.

Gorčina nadomak naselju Besidišće i Gomili

Ovaj lokalitet nosi naziv po bajami gorčuši, kojih ovdje ima oduvijek, uz dakako višnju marasku, veoma važnu upravo za breljanski kraj. Poznata je po visokoj kvaliteti i snažnoj aromi u proizvodnji likera. Višnja je u četvrtom i petom desetljeću prošlog stoljeća prehranila i osigurala opstanak ovdašnjem puku, a potom gospodarski i kulturni zalet te sveopću afirmaciju mjesta. Iz tog perioda potječe svojevrsna simbiozu čovjeka i višnje, nadaleko poznata pošalicu – e, pa šta?

Put nas desnim smjerom vodi do Gomile na obližnjem brežuljku, na kojoj su vidljivi ostaci starih grobova, a po predaji i temelja nekadašnje crkve, te starog naselja Besidišće, i Sridivica, gdje postoje

vrela >>žive<< vode i torovi za stoku. Lijevim skretanjem put nas vodi do visoravni Viganj i zasigurno najljepšeg središnjeg vidikovca zvanog Ćelo.

Na ovdašnjoj poučnoj tabli vrli književnik Petar Gudelj, poznavalaca svake stope ovog krajolika napisao je:

>>Ime mi je gorko, iz bajamove jezgre.
Okolo bajama rasle i rađale višnje maraske.
Navrnute na rašaljke,
Iz prastare breljanske zemlje
Izvlačile hranu i lijek.
Po cijelom svijetu poznatu žesticu maraskino.
Kad bi višnja obilno rodila,
Breljani bi se ponosom kazivali:
Iz Brela sam, e, pa šta! <<

GORČINA
Gorčina

Ime mi je gorko, iz bajamove jezgre. Okolo bajama rasle i rađale višnje maraske. Navrnute na rašaljke, iz prastare breljanske zemlje izvlačile hranu i lijek, po cijelom svijetu poznatu žesticu maraskino. Kad bi višnja obilno rodila, Breljani se s ponosom kazivali: »Iz Brela sam, e pa šta!«

My name means bitterness in the Croatian language, referring to bitter almond kernels. In addition to the almond trees were Maraska cherry trees. Food and medicine were derived from the cherries grown on the ancient Brela soil, as well as the world famous Maraschino liqueur. When there was an abundant cherry harvest, the people from Brela would say with pride, "I'm from Brela, fo'ahere!"

Petar Gudelj

Dragi ljubitelji gorčina! Ovo je poučna tabla koja govori o Gorčini. Gorčina je poznata po cijelom svijetu. Ime mi je gorko, iz bajamove jezgre. Okolo bajama rasle i rađale višnje maraske. Navrnute na rašaljke, iz prastare breljanske zemlje izvlačile hranu i lijek, po cijelom svijetu poznatu žesticu maraskino. Kad bi višnja obilno rodila, Breljani se s ponosom kazivali: »Iz Brela sam, e pa šta!«

The history goes to name, which means bitterness in the Croatian language in the Brela dialect (Petrović 1982, 21). Both the name (Gorčina) and the liqueur (Gorčina) have their roots in the Brela region. The name Gorčina is very important for the area. Brela, an old Croatian settlement, was one of the oldest in the world. It is a prominent landmark in the production of Maraschino liqueur. In the 19th and 20th centuries, the cherry harvest supported the local population. During the harvest, the people from Brela would say with pride, "I'm from Brela, fo'ahere!"

Klešići u kolajni naselja stare Berulije

Klešići su staro i strateški locirano naselje na kamenim liticama, s jednim uskim ulazom, obraslo šumom, zaštićeno potpornim zidom, do danas neistraženo.

Ispod naselja je bunar, danas zatrpan, kako kažu bio je dubok osam metara. U blizini i dandanas životari stara vrba, kao vjesnik podzemnih vodenih tokova, od kojih, možebit svom silinom vrije i podmorsko vrelo zvano Gogoj u uvali Vruja. Ovaj lokalitet naziva se Vrtline, po prvorazrednim vrtlima koji su prehranjivali ondašnje žitelje. Nedaleko su Grebine, prostor nekadašnjih grobova, koji su pretvoreni u vinograde i voćnjake.

Na poučnoj tabli ispisan je tekst književnika Petra Gudelja:

>>Mi smo Klešići,
Davno breljansko naselje sagrađeno na liticama.
Do nas se moglo samo uskom stazom
Ili na krilima.
Iznad nas klicali orli i jastrebi,
Ispod nas mace i špice klesale kamen. <<

Bunar Vodice – od podzemnih vrela do naziva Brela

Toponimija je tradicijska zbilja u dugovječnoj opstojnosti žitelja i na ovom prostoru. Naziv Vine kojim koračamo od Klešića, podsjeća na najljepše ispisne tekstove putopisaca koji su ovuda koračali o brižljivo uzgajanim i obrađenim vinogradima, s bogatim urodom sorti: linčuše, zloždera, vugove, zlatarice... Gore visoko brdo je Kolibret kojeg nadlijeću čolice, te poznata raskrsnica Jubočeva, Gornjosenjanski put, Veliko žalo, Rudine...

Kamena gomila s lijeve strane puta je svojevrsni kamenolom, iz kojega su se vadile kamene ploče kojima su se pokrivala kuće za stanovanje, te uređivali obori oko kuća. Nijemi kameni spomenik svjedoči i priča o vremenima kojih više nema. Put presijeca ovu dolinu ispod nekadašnjih Meštrovih vinograda koje nadvisuju vitki jablani, stalni pratioci podzemnih vodenih tokova.

Vodice su doslovnom smislu slovila kao vrelo života, zdenac koji žubori i stvara, snaga nesebično daruje živima. Kad ponestane vode u bunarima, gustirnama i kamenicama, mještani su dolazili s vučijama po bistru i hladnu vodu u svoje Vodice. Ovaj životni zdenac liječi žeđ prolaznicima, težacima, čobanima, te stoci: ovcama, kozama, magaradi, mazgama, konjima, kravama i volovima. Obližnja kamenica o tome svjedoči. Bunar vodice muzejski je eksponat na otvorenom prostoru. Uvaženi pjesnik Petar Gudelj s razlogom o tome piše:

>>Sad pojim jablane, a pojio
sam Polifemove ovce,
Koje su plandovale
i noćevale u nedalekoj spilji.
U meni se ogledalo njegovo
strašno oko:
kad ga probode Odisejev
užareni kolac.
Po meni se naziva Berulija.
Da, ja sam bunar iz Brele. <<

Vidikovac Mrkore

Nedaleko bunara Vodice nekoliko je špilja, koje su služila kao skloništa, a u davna vremena vjerojatno i za stanovanje ljudi, te kao torovi za stoku. Nad njima nadvile su se Mrkore. Radi se atipičnim stijenama za ovo područje, s posebnom strukturom i bojama kamena, kao da su vulkanskog porijekla

Okomite litice koje nadvisuju Mrkore su Crvene stine, u kojima je Vilina spilja. Pričaju preci da su tu stolovale vile. Hrabriji se mogu do nje popeti. Pored ulaznih vrata ima i prozorčić, a po površine je kao osrednji dnevni boravaka. Spilja je doista interesantna, a mit i stolovanje vila golicali su interes za penjanje do nje.

Profesor Gudelj na poučnoj informativnoj tabli o ovom vidikovcu je zapisao:

>>Mi smo Mrkore,
 Ime nam je mitsko i epsko,
 Puno tamna značenja i slutnje.
 U našim su spiljama jednom davno
 Živjeli ljudi sa svojim blagom: ovcama, kozama i krškim mučenicima,
 Svojim supatnicima magarčićima,
 A u okomitim Crvenim stinama,
 U Vilinoj spilji, vile. <<

VIDIKOVAC MRKORE
Mrkore Belvedere

Mi smo Mrkore. Ime nam je mitsko i epsko,
 puno tamna značenja i slutnje.
 U našim su spiljama jednom davno
 živjeli ljudi sa svojim
 blagom: ovcama, kozama i krškim mučenicima,
 svojim supatnicima magarčićima,
 a u okomitim Crvenim stinama,
 u Vilinoj spilji, vile.
 Do Viline spilje mogli samo vilenjaci,
 najumniji i najbolji brežljanski momci
 koje su voljele vile.

I am Mrkore. My name is mythic and epic,
 full of mysterious significance and premonition.
 People lived long ago in my caves with their stock: sheep,
 goats and donkeys - their fellow sufferers and karstic martyrs.
 On the vertical cliffs of Crvena Stina,
 fairies lived in the enchanted cave known as Vilina Spilja.
 Only the wisest and best fellows from Brežlje
 who loved fancies were able to reach Vilina Spilja.

Petar Gabel

Na vrhu Vidikovca nalazi se spilja koja se zove i kao dolina, a čuva mnoge znamenite i zanimljive stvari, a ponekad se može i vidjeti i vilin dvorac. Ovdje žive i mnogi drugi ljudi koji su se ovdje nastanili i koji su se ovdje i Vilina spilja.
 Na vrhu Vidikovca nalazi se spilja koja se zove i kao dolina, a čuva mnoge znamenite i zanimljive stvari, a ponekad se može i vidjeti i vilin dvorac. Ovdje žive i mnogi drugi ljudi koji su se ovdje nastanili i koji su se ovdje i Vilina spilja.

Behind the spring tower in Vidice, there are several caves that used to serve as shelters. Long ago, people also probably lived in them and they used them as work shops.
 Above them were fairies. The vertical cliff-top in the red rock on the Crvena Stina where the Vilina Spilja, where some more fancies can be found.
 The summer will then be more when the forest will be more. The forest will be more when it is.
 But in the summer it is fully wooded, and the summer goes on as usual in the park. The park is quite beautiful.
 The park above the forest has been named because of its beauty.

Dubrava kao zastrašujuće ukleštenje u strmim planinskim liticama

Dubrava je amfiteatarni završetak ove doline prije uspona do brdašca na kojem se nalazi Crkva sv. Nikole. Predio izaziva divljenje surovom ljepoti podnožja okomitih planinskih visina. U Dubravi je izrasla

Crkva sv. Nikole, višestoljetna župska crkva

Na brdašcu Privorac visokom 572 m, nalazi se Crkva sv. Nikole od dalekih predturskih vremena. Oko crkve je groblje. Obnovljena je prije nekoliko godina. Locirana je na osebujnom podbiokovskom prostoru. Zaštićeno je kulturno dobro i neponovljiv vidikovac. Starine i priroda izmjenjuju se u njenom okruženju. U južnom dijelu je staro naselje Zabrd, istočnije je Turske i Ercegova kula. Geomorfološki rezervat proteže se sve do Nevistinih stin. Tu su nadalje Pakline i Bukovac – zaštićeni rezervati autohtone šume crnog bora šeširaste krošnje, mitska vrela: Bukva, Prva voda, Druga voda i famozno Atomsko sklonište.

S ovog vidikovca puca pogled prema morskoj pučini sve do otoka Hvara i Braća, te mjesta Selca i tamošnje Crkve sv. Nikole.

Na posljednjoj, devetoj tabli ove trase utkan je tekst književnika Petra Gudelja koji svojim lepršavim i tečnim stilom nadahnjuje i oplemenjuje u skladnom odnosu prirode i čovjeka te bogatom naslijeđu predaka.

>>Ja sam Sveti Nikola iz Brela.

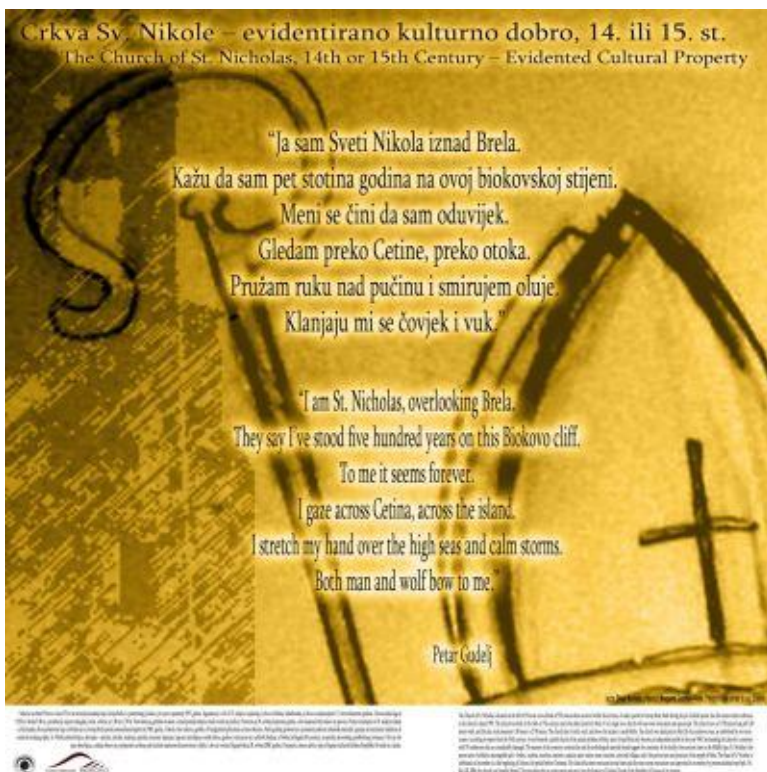
Kažu da sam pet stotina godina na ovoj biokovskoj stijeni.

Meni se čini da sam oduvijek.

Gledam preko Cetine, preko otoka.

Pružam ruku nad pučinom i smirujem oluje.

Klanja mi se čovjek i vuk<<

Na svim tablama ispisani su dvojezični tekstovi o povijesno zemljopisnim i prirodnim obilježjima lokaliteta, a autori su stručne osobe iz Javne ustanove Parka prirode Biokovo.

Makarska umjetnica Desa Marijeta znalački i maštovito je dizajnirala i ruralni kolorit starina i prirode prenijela na panoe.

U kolajni više starih naselja koji okružuju ovo mjesto, moguće je da će znanstvenici kad – tad pronaći tragove stare Berulije.

Ovdje završava prvi dio ove putne staza. U idućoj godini, kako se planira, osposobit će se drugi i završni dio do Žavnjak, na cesti Dubci – Šestanovac, nadomak ulaza u Prosik – suhom koritu davno usahle rijeke, nestvarno surove ljepote, kako piše književnik Pavičić – Tresić.

Ima razloga za izražavanje zahvalnosti i odavanje priznanja Javnoj ustanovi Park prirode Biokovo, Upravnom vijeću, ravnatelju Anti Cvitanoviću i svom osoblju, koji ovakvom orijentacijom na najbolji način ostvaruju ideju kojom zaštićeni prostori žive punim životom samo sa svojim posjetiteljima i štovateljima. Mjesni odbor Brela Gornjih i mještani zaslužuju pohvale za obavljeni posao u kratkom vremenu i ne baš u povoljnim okolnostima.

O osposobljenosti i opremljenosti dijela ove staze pohvalno se izražavaju zaljubljenici i posjetitelji ove vrle planine. U Prezentacijskom centru na Subotišću posjetitelji mogu pogledat vrhunski postavljenu izložbu o ljepoti i bogatstvu planine Biokovo, koja s razlogom nosi naziv Park prirode, a sve ukazuje da je u predvorju Nacionalnog parka. Nadalje, stručna osoba pruža informativnu pomoć. Tu se mogu nabaviti suveniri, knjige i druge publikacije.

© 2013. Brolanenses